

UA-2509

First Year B. Com. (Sem. I) Examination

March/April – 2012

Mathematics for Statistics : Paper - I

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="F. Y. B. Com. (Sem. 1)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Mathematics for Statistics - 1"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="5"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="9"/>	<input type="text"/>
Section No. (1, 2,.....): <input type="text" value="Nil"/>	<input type="text"/>
	Student's Signature

(૨) જમણી બાજુનાં આંક પ્રશ્નનાં પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

૨×૫=૧૦

(૧) વિભાજન કરતાં બિન્દુનાં યામનું સૂત્ર જણાવો.

(૨) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 + 5x}{x}$ શોધો.

(૩) $\int e^{2x+3} dx$ શોધો.

(૪) 26, 19, 12, 5 નું 10 મું પદ શોધો.

(૫) $y = \frac{1}{x+3}$ નું x સાપેક્ષ વિકલન કરો.

૨ (અ) કિંમત શોધો :

૯

(૧) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 5x + 6}{x^2 - 7x + 10}$ ની કિંમત શોધો.

(ર) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{4+x} - \sqrt{4-x}}{x}$ ની કિંમત શોધો.

(૩) $y = \frac{2x^3 + x^2 + x}{x^2 - 3}$ નું x સાપેક્ષ વિકલન કરો.

(બ) વિધેય $f(x) = x^3 - 3x^2 + 5$ ની મહત્તમ અને ન્યૂનતમ કિંમત મેળવો. ૬

અથવા

૨ (અ) કિંમત શોધો : ૯

(૧) $\lim_{x \rightarrow -2} \frac{x^3 + 8}{x^2 - 4}$ શોધો.

(ર) $y = e^x \cdot 3^x$ નું x સાપેક્ષ વિકલન કરો.

(૩) $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{(x+h)^3 - x^3}{h}$ ની કિંમત શોધો.

(બ) વિધેય $y = x^3 - 9x^2 + 24x + 2$ ની મહત્તમ અને ન્યૂનતમ કિંમત શોધો. ૬

૩ (અ) $\int_0^5 (3x-4)(2-5x) dx$ શોધો. ૫

(બ) $y = \sqrt{ax^2 + bx + c}$ નું x સાપેક્ષ વિકલન કરો. ૫

(ક) $\int \left(1 + \frac{1}{x+1}\right) \left(1 + \frac{1}{x+2}\right) \left(1 + \frac{1}{x+3}\right) dx$ નું x સાપેક્ષ સંકલન મેળવો. ૫

અથવા

૩ (અ) $\int \left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}} \right) dx$ શોધો. ૫

(બ) $\int_2^3 \frac{x^2 - 2}{x + 2} dx$ શોધો. ૫

(ક) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 + 1}{x^2 + 2x + 3}$ ની કિંમત શોધો. ૫

૪ (અ) સમ ગુણોત્તર શ્રેણીની વ્યાખ્યા આપો. તેનાં n -પદોનાં સરવાળાનું સૂત્ર લખો. ૩

(બ) એક સમાંતર શ્રેણીનાં 6 પદોનો સરવાળો 57 છે અને 10 પદોનો સરવાળો 155 છે તો સમાંતર શ્રેણીનું 20 મું પદ શોધો. ૬

(ક) $1^2 + 3^2 + 5^2 + \dots + n$ પદોનો સરવાળો શોધો. ૬

અથવા

૪ (અ) સમાંતર શ્રેણીની વ્યાખ્યા આપો. પ્રથમ પદ a અને અચળ તફાવત d વાળી સમાંતર શ્રેણીનાં n -પદોનાં સરવાળાનું સૂત્ર જણાવો. ૩

(બ) સમગુણોત્તર શ્રેણીનું ચોથું પદ $\frac{2}{27}$ અને 7મું પદ $\frac{2}{729}$ છે તો 10મું પદ શોધો. ૬

(ક) જો બે સંખ્યાઓનો સમાંતર મધ્યક અને ગુણોત્તર મધ્યકની કિંમતો અનુક્રમે 25.5 અને 12 હોય તો તે બે સંખ્યાઓ શોધો. ૬

૫ (અ) બિંદુઓ $A(-4, 3)$ અને $B(-7, -8)$ માંથી પસાર થતી સુરેખાનો ઢાળ મેળવો. ૩

(બ) જેનો ઢાળ $-\frac{1}{3}$ હોય અને સુરેખાનો y -અક્ષ પરનો અંતઃખંડ -5 હોય તેવી સુરેખાનું સમીકરણ મેળવો. ૬

(ક) જો $(-3, 8)$, $(k, 5)$, $(-5, 2)$ બિંદુઓ સમરેખ હોય તો k ની કિંમત શોધો. ૬

અથવા

- ૫ (અ) $A(2, 3)$, $B(6, 1)$ અને $C(-2, 5)$ શિરોબિંદુવાળા ત્રિકોણનાં મધ્યકેન્દ્રનાં યામ શોધો. ૩
- (બ) સાબિત કરો કે $A(0, 3)$; $B(-2, 1)$ અને $C(-1, 4)$ શિરોબિંદુવાળો ત્રિકોણ કાટકોણ ત્રિકોણ છે. ૬
- (ક) x -અક્ષ ઉપર ૩ અને y -અક્ષ ઉપર ૭ અંતઃખંડ બનાવતી હોય તેવી રેખાનું સમીકરણ મેળવો. ૬

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
 (2) Figures to the right indicate full marks of the question.

- 1 Answer the following in short : 10
- (1) State the formula for co-ordinates of point divide the line-segment.
- (2) Find $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 + 5x}{x}$.
- (3) Evaluate $\int e^{2x+3} dx$.
- (4) Find 10th term of the series 26, 19, 12, 5, ...
- (5) Differentiate $y = \frac{1}{x+3}$ with respect to x .

2 (a) Evaluate :

9

(1) Find the value of $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 5x + 6}{x^2 - 7x + 10}$

(2) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{4+x} - \sqrt{4-x}}{x}$

(3) Differentiate $y = \frac{2x^3 + x^2 + x}{x^2 - 3}$ w.r.t. x .

(b) Find maximum and minimum value of function

6

$$f(x) = x^3 - 3x^2 + 5.$$

OR

2 (a) Evaluate :

6

(1) $\lim_{x \rightarrow -2} \frac{x^3 + 8}{x^2 - 4}$

(2) Differentiate $y = e^x \cdot 3^x$ w.r.t. x .

(3) $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{(x+h)^3 - x^3}{h}$

(b) Find maximum and minimum value of the function

6

$$y = x^3 - 9x^2 + 24x + 2 .$$

- 3 (a) Find the value of $\int_0^5 (3x-4)(2-5x) dx$. 5
- (b) Differentiate $y = \sqrt{ax^2 + bx + c}$ w.r.t. x . 5
- (c) Find the value of $\int \left(1 + \frac{1}{x+1}\right) \left(1 + \frac{1}{x+2}\right) \left(1 + \frac{1}{x+3}\right) dx$

OR

- 3 (a) Evaluate $\int \left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}\right) dx$. 5
- (b) Evaluate $\int_2^3 \frac{x^2 - 2}{x + 2} dx$. 5
- (c) Find the value of $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 + 1}{x^2 + 2x + 3}$. 5

- 4 (a) Define geometric series and state the formula of sum at n -terms. 6
- (b) The sum of 6 terms of an arithmetic series is 57 and sum of 10 terms of same series is 155 then find 20th term. 6
- (c) Find the sum of n terms of the series $1^2 + 3^2 + 5^2 + \dots$. 6

OR

- 4 (a) Define arithmetic series. State the formula of sum of n -terms of a series having 1st term a and the difference d . 3
- (b) If the 4th and 7th term of a Geometric series are $\frac{2}{27}$ and $\frac{2}{729}$ then find 10th term. 6
- (c) If the arithmetic mean and geometric mean of the two numbers are 25.5 and 12 then find two numbers. 6

- 5 (a) Obtain the slope of lines passes through the points $A(-4, 3)$ and $B(-7, -8)$. **3**
- (b) Obtain the equation of a line having slope $-\frac{1}{3}$ and intercept on y -axis is -5 . **6**
- (c) If the points $(-3, 8)$, $(k, 5)$ and $(-5, 2)$ are on line then find the value of k . **6**

OR

- 5 (a) Find centroid of a triangle having vertices $A(2, 3)$, $B(6, 1)$ and $C(-2, 5)$. **3**
- (b) Prove that the triangle having vertices $A(0, 3)$; $B(-2, 1)$ and $C(-1, 4)$ is a right angle-triangle. **6**
- (c) Obtain the equation of line having intercept on x -axis is 3 and intercept on y -axis is 7. **6**